

FIȘA DISCIPLINEI

Antropologia religiei

Anul universitar: 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Sociologie și Asistență Socială
1.3. Departamentul	Sociologie și Asistență Socială în limba maghiară
1.4. Domeniul de studii	Sociologie
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Antropologie / Licențiat în sociologie
1.7. Forma de învățământ	Cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Antropologia religiei					Codul disciplinei	ALM3303
2.2. Titularul activităților de curs			Dr. conf. univ. KISS Dénes István					
2.3. Titularul activităților de seminar			Dr. conf. univ. KISS Dénes István					
2.4. Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	3	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Obligatoriu	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar	14
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					35
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					30
Tutoriat (consiliere profesională)					5
Examinări					4
Alte activități					4
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				108	
3.8. Total ore pe semestru				150	
3.9. Numărul de credite				6	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Cunoștințele însușite în cadrul cursului Sociologie generală
4.2. de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală de curs dotată cu calculator și videoproiector
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Sală de curs dotată cu calculator și videoproiector

6.1. Competențele specifice acumulate¹

Competențe profesionale/esențiale	- Proiectarea și realizarea de cercetări sociologice (culegere, prelucrare și analiză de date sociale) în organizații și comunități, cercetări culturale, studii de piață etc - Gestionarea sistemelor de date sociale; - Diagnoza problemelor sociale; analiza, aplicarea și evaluarea de politici publice și sociale; - Identificarea, analiza (explicarea) și soluționarea de probleme și conflicte sociale în organizații și comunități; - Consiliere profesională și de integrare socială; - Analiza comunicării sociale.
Competențe transversale	- Aplicarea strategiilor de muncă riguroasă, eficientă, de punctualitate și răspundere personală față de rezultat, pe baza principiilor, normelor și a valorilor codului de etică profesională; - Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup a capacităților empatice de comunicare interpersonală și de asumare de roluri specifice în cadrul muncii în echipă; - Utilizarea eficientă a surselor informaționale și a resurselor de comunicare și formare profesională asistată (portaluri Internet, aplicații software de specialitate, baze de date, cursuri on line etc.) atât în limba română, cât și într-o limbă de circulație internațională - Utilizarea unei limbi de circulație internațională pentru studiul bibliografiei, redactarea textelor științifice și prezentarea rezultatelor unui public internațional

6.2. Rezultatele învățării

Cunoștințe	C1.Studentul/Absolventul cunoaște, formulează și descrie concepte, teorii și paradigme utilizate în cercetarea socială, la nivelul indivizilor, grupurilor, organizațiilor, instituțiilor, categoriilor sociale și comunităților, precum și analizează relațiile dintre acestea și metodologiile aplicate în studierea structurii, proceselor și dinamicii sociale. C2.Studentul/Absolventul definește, clasifică și alege metodele, tehnicile și procedeele utilizate în cercetarea și soluționarea problemelor sociale.
Aptitudini	A1. Studentul/Absolventul utilizează aplicații și programe informatice specializate pentru a rezolva probleme specifice administrării bazelor de date care conțin indicatori socio- economici și culturali. A2. Studentul/Absolventul identifică metode, tehnici, procedee și instrumente adecvate pentru cercetarea fenomenelor sociale și culegerea datelor empirice.
Responsabilități și autonomie	R.1. Studentul/ Absolventul are capacitatea de a realiza și interpreta diagnoze în raport cu problemele sociale cu care se confruntă indivizii, grupurile, comunitățile sau organizațiile. R.1. Studentul/Absolventul administrează bazele de date construite cu indicatori socio- economici și culturali prin intermediul procedurilor și aplicațiilor software specializate.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Introducerea studenților în temele de bază ale sociologiei religiei

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

7.2 Obiectivele specifice	Trecerea în revistă a literaturii sociologice referitoare la fenomenele religioase, în urma căreia studenții vor face cunoștință cu principalele teme, noțiunile de bază, teoriile și metodele de cercetare ale sociologiei religiilor.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Religia în societatea moderna. Religia si perspectiva sociologica	Expunere combinată cu metode activ-participative	
2. Teorii sociologice. Durkheim despre religie.	Expunere combinată cu metode activ-participative	
3. Teorii sociologice: religia în teoriile sociale ale lui Marx si Weber	Expunere combinată cu metode activ-participative	
4. Strategii de definiție a religiei și consecințele teoretice si practice ale acestora.	Expunere combinată cu metode activ-participative	
5. Religii în Romania. Istoria si caracteristicile principalelor culte și comunități religioase din Romania.	Expunere combinată cu metode activ-participative	
6. Tipurile și dinamica comunităților religioase.	Expunere combinată cu metode activ-participative	
7. Biserici si denominatii. Relatia bisericilor și a denominațiilor cu statul și societatea. Mișcări de reformă în biserici.	Expunere combinată cu metode activ-participative	
8. Secte. Istorie și tipologie. Relația cu statul și cu societatea. Surse de conflict.	Expunere combinată cu metode activ-participative	
9. Noi mișcări religioase.	Expunere combinată cu metode activ-participative	
10. Teoria sociologică a religiei în operele lui Peter Berger.	Expunere combinată cu metode activ-participative	
11. Dinamica vieții religioase individuale. Ciclurile vieții religioase individuale. Conversia.	Expunere combinată cu metode activ-participative	
12. Modelul religiei "oficiale" si "neoficiale". Tipurile religiilor "neoficiale".	Expunere combinată cu metode activ-participative	
13. Teoria sociologică a religiei în paradigma Bourdieu-iană : câmpul religios.	Expunere combinată cu metode activ-participative	
14. Secularizarea. Dispute privind schimbările în importanța socială a religiei.	Expunere combinată cu metode activ-participative	

Bibliografie

Obligatorie (suport de curs):

Barker Eileen (1999) Quo vadis? The pursuit of understanding church-state relationships in Central and Eastern Europe. In: Borowik (ed.) Church-State relations in Central and Eastern Europe. Nomos, Krakow

Berger, Peter (1967) The Sacred Canopy. Elementf of a sociological theory of religion. Anchor Books, NY

Bourdieu, Pierre (1975) A vallási mező kialakulása. In: Biurdieu, Pierre (1975) A társadalmi egyenlőtlenségek újratermelődése. Gondolat, Budapest.

Dawson, Lorne (1998) Who Joins New Religious Movements and Why? In: Dawson, L. Comprehending Cults. The Sociology of NRMs. Oxford Univ. Press

Durkheim, Emil (2002) A vallási élet elemi formái. LHarmattan, 2002, Budapest

Geertz, C.(2001) A vallás mint kulturális rendszer. In: Geertz, C. Az értelmezés hatalma. Osiris, Bp. 2001

Hamilton, Malcolm (1998) Vallás, ember, társadalom. Elméleti és összehasonlító vallásszociológia. AduPrint, Budapest.

McGuire, Meredith (1992) Religion: The Social Context. Wadsworth Publishing Company, Belmont, California.

Robbins, Thomas (1996) Az új vallási mozgalmak és a társadalom: elméletek és magyarázatok. Replika, 1996

Stark-Iannacone (1994) A Supply Side Reinterpretation of the Secularisation of Europe. Journal for the Scientific Study of Religion, 1994 33 (3).

Tomka Miklós (2005) Társadalom és vallásosság Romániában. In: Tomka M (2005) A legvallásosabb ország? PPTE, Piliscsaba. 15-30.

Voicu, Mălina (2007) Religiosity and religious revival during the transition period in Romania. In: Voicu, B. – Voicu, M. (2007) The values of Romanians. Institutul European, Bucuresti

Wilson, Bryan (1992) The Social Dimension of Sectarianism. Sects and New Religious Movements in Contemporary Society. Clarendon Paperbacks, Oxford.

Suplimentară:

Fosztó László (2007) A megtérés kommunikációja: gondolatok a vallási változásról pünkösdzizmusra tért romák kapcsán. Erdélyi Társadalom 2007/1

Horváth Zsuzsa (1995) Katolikus bázisközösségi mozgalmak. In: Horváth Zs. (1995) *Hitek és emberek*. ELTE SzSzi, Bp.

Kamarás, I. (1998) Krisnások Magyarországon. Iskolakultúra.

Karpov V. (2010) Desecularisation: A conceptual framework. Journal of Church and State, 52 (2), 232-270.

Mirel Banica (2014) Nevoia de miracol. Fenomenul pelerinajelor in România contemporana. Polirom, Iași.

Tomka Miklós (1996) A vallásszociológia új útjai. Replika 1996

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1-2. Religia în perioada preistorică	Dezbateri euristici	
3-4. Sisteme de credințe religioase	Dezbateri euristici	
5-6. Expertii religioși	Dezbateri euristici	
7-8. Comunicare rituală	Dezbateri euristici	
9-10. Magia	Dezbateri euristici	
11-12. Secularizarea în lumea contemporană	Dezbateri euristici	
13-14. Teoriile sociologice ale religiei și realitatea contemporană	Dezbateri euristici	

Bibliografie

Obigatorie:

Berger, P. L. (2008). Secularization falsified. *First things*, 180, 23.

Chelcea, L., & Lăteș, P. (2003). Pragmatica incertitudinii post-socialiste: vrăjitorie și "tranzicție" în Oltenia. *Sociologie Românească*, 1(3).

Durkheim, E. (2003). *A vallási élet elemi formái: a totemisztikus rendszer Ausztráliában*. L'Harmattan.

Gabriel, Karl - Vallás, politikai fundamentalizmus és civil társadalom között. Mérés 2009/1-2

Gagy József (2007) „Az egy szent testület...” A kalugerekhez (ortodox szerzetesekhez) járás, a „próba kultúrája” társadalmi szerepéről. Erdélyi Társadalom 2007/1

Waal-Malefijt, A. M. D. (1968). Religion and Culture. An introduction to anthropology of religion. *New York*.

Pickel, Gert – Sammet, Kornelia 2012 Introduction-Transformations of Religiosity in Central and Eastern Europe Twenty Years after the Breakdown of Communism. In: Pickel, Gert – Kornelia, Sammet (eds.): Transformations of religiosity: Religion and religiosity in Eastern Europe 1989-2010. Springer Science & Business Media, 7-20

Voicu, Mălina – Constantin, Andreea 2012 Religious revival in Romania: between cohort replacement and contextual changes. In: Pickel, Gert – Sammet, Kornelia (eds.): Transformations of religiosity: religion and religiosity in Eastern Europe 1989-2010. Springer Science & Business Media, 155–174.

Suplimentară:

Kiss Dénes, „Nekünk csak ez van.” Vallás és egyházak a rendszerváltás utáni Erdélyben (Kolozsvár: Nemzeti Kisebbségkutató Intézet–Exit Kiadó, 2020

Peti Lehel (2017) Migráció és pünkösdimizmus egy kelet-moldvai kolduló roma közösségben. Erdélyi Társadalom, XV. évf., 1. sz., 2017. 57–80.

Gog, S. (2007). Az ateizmus után. Románia a vallási újjászületés és a szekularizáció között. *Erdélyi Társadalom*, 5(1), 51.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei este în concordanță cu ceea ce se predă în alte centre universitare din țară și din străinătate.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	• Gradul de însușire a terminologiei specifice • Coerență logică și abilități de argumentare	Probă scrisă	70%
10.5 Seminar/laborator	Abilități demonstrate în utilizarea conceptelor și teoriilor dobândite.	Eseu	30%
10.6 Standard minim de performanță			
<i>Pentru nota minimă, studentul trebuie să cunoască adecvat cel puțin 30% din conceptele dobândite, și să le utilizeze în mod adecvat în funcție de context.</i>			
<i>Plagiatul va fi sancționat conform reglementărilor universitare, inclusiv prin neacordarea punctajului pentru lucrarea plagiată.</i>			
<i>Pentru promovare studentul trebuie să obțină minim 5 puncte din 10.</i>			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă							

Data completării:
08. 04. 2025

Semnătura titularului de curs
Dr. KISS Dénes István

Semnătura titularului de seminar
Dr. KISS Dénes István

Data avizării în departament:
06. 05. 2025

Semnătura directorului de departament
Dr. LÁSZLÓ Éva

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".